

Rosengrenskas Nyhetsbrev Nov-Dec 2022

EN JULKLAPP SOM GÖR SKILLNAD

En gåva till Rosengrenska både skänker hopp och gör skillnad! Insamlade medel går oavkortat till kostnader för bl.a. läkemedel, sjuk- och tandvård, sjukresor, mjölkersättning och bidrag till barn som lever i papperslöshet. **Klicka på hjärtat** för att ge bort en gåva till Rosengrenska i julklapp till någon du tycker om.

Vi möter nya tankar i en ny tid...

Det kallas Tidö-avtalet eller den nya tide(ö)-räkningen.....

Överenskommelsen för några veckor sedan mellan fyra partier i Sveriges Riksdag har getts olika namn och rubriker. Som absoluta fakta kan vi samtidigt se hur många gånger några avgörande ord förekommer i det samlade manifestet från de fyra partier som tillsammans styr den nationella politiken under de kommande fyra åren:

Feminism, rasism, diskriminering, ojämlikhet, undersköterska - 0 gånger

Jämställdhet, förskola, jämställdhet - 1 gång

Återvändning - 8 gånger

Fängelse - 10 gånger

Utvisning - 16 gånger

Kärnkraft - 18 gånger

Begränsa - 21 gånger

Polis - 27 gånger

Utlänning - 33 gånger

Straff - 60 gånger

För att komplettera underlaget ytterligare är det värt att notera att "unga" nämns 25 gånger

och "ungdom" 13 gånger i texten, varje gång kopplat till ordet "brottslighet". Dessutom förekommer ordet biologisk mångfald i bara en enda rad. Ordet "männsliga rättigheter" saknas i Tidö-avtalet, och nämns endast en gång i regeringsförklaringen, och då i samband med utrikespolitik. I manifestet föreslås att möjligheter till tolk ska begränsas, något som redan bedömts kunna bli en ökad medicinsk risk i mötet med personer i en mycket utsatt situation. Tandvården för asylsökande och för personer som vistas i landet utan tillstånd ska utredas med målet att denna möjlighet ska avskaffas.

Detta är fakta i ett manifest som kommer att styra Sveriges nationella politik i flera år framåt. Detta visar på en brist på kunskap, utan saklig dokumentation och utan vetenskaplig verifikation. Dessutom utan all insikt om faktiska förhållanden. Det är närmast ett hån mot det avgörande arbete som sker i alla fotbolls- och basketklubbar, språkcaféer och teatergrupper, musikverkstäder och scoutkårer, politiska ungdomsförbund och Rädda barnen, Fältbiologerna och kulturföreningar, studieförbund och folkhögskolor och många många fler. För unga, av unga.

Var finns då nu det vi brukar kalla för civilsamhället, föreningar och frivilligorganisationer? Avsunnade och passiva? Desillusionerade och utan hopp? Nej, kanske i nya former och i annan organisering, men vi finns och vi lever och utvecklas underifrån. Nya krafter växer fram. Med vår gemensamma blick framåt kommer vi ännu bättre behöva se och lära av varandra. Vi samlar nya kunskaper, delar erfarenheter, delar kraft, prövar nya vägar och samverkar mera, mycket mera. Vi blir ännu bättre på att organisera vårt arbete tillsammans, då "livet inte blir som vi har tänkt oss". Det kan bli svårare, det kan ta lite längre tid, men vi kommer framåt...om vi gör det tillsammans.

Rosengrenska Stiftelsen, November 2022

Gunnar Henning

Ordförande

VIDARE LÄSNING OM TIDÖAVTALET

[Rädda Barnen om Tidöavtalet och barnrätten](#)

[Amnesty International Sverige kommenterar Tidöavtalet](#)

[FARR: Vi protesterar mot Tidöavtalet och en främlingsfientlig flyktingpolitik](#)

[Civil Rights Defenders granskar Tidöavtalet](#)

HELGSTÄNGT PÅ MOTTAGNINGEN

Rosengrenska mottagning håller öppet fram till och med den 21 december 2022.

Mottagningen öppnar åter den 18 januari 2023, efter en välförtjänt ledighet över helgerna för alla volontärer.

HELDAG MED ROSENGRENSKA

-en sammanfattning

Söndagen den 23 oktober 2022

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Heldagen startade med att barnmorskan och doktoranden My Opperdoes presenterade sitt doktorandprojekt *"Ensamkommande flickor på flykt - sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter under tonåren och som unga vuxna"*. Barnmorskan och doktoranden Anna Andrén gav därefter en beskrivning av vilka utmaningar och vårdhinder migranter möter under graviditet och förlossning ur ett globalt och nationellt perspektiv. Anna berättade vidare om Rosengrenskas mottagning och gav exempel på vilken typ av vårdhinder papperslösa i Sverige möter utifrån ett SRHR-perspektiv. My avslutade med att berätta om den mobila mottagningen "SRHR-bussen" och hur dom arbetar för att stärka den sexuella och reproduktiva hälsan hos personer som den vanliga vården har svårt att nå.

Under nästa presentation fick vi lyssna till Lina Gustin från RFSU som började med att beskriva vad begreppet Sexuell och Reproduktiv Hälsa och Rättigheter (SRHR) egentligen är och hur RFSU arbetar för att stärka dessa rättigheter såväl nationellt som internationellt. Lina gav exempel på RFSU:s påverkansarbete, bland annat berättade hon om hur de bedriver sexualundervisning i skolorna och hur de framöver kommer att fokusera mer på att motverka rasism.

Förmiddagen avslutades med att Jyotsna Chulki, Nadifa Hashi och Ruaa Alanbari från föreningen Tidigt föräldrastöd presenterade projektet "Mentormammor" i Bergsjön som ger enskilt stöd till nyanlända och särskilt utsatta mammor. Vi fick en inblick i hur kulturtolkar genom sitt utåtriktade arbete i lokalsamhället arbetar för att motverka den osäkerhet som många migranter upplever i kontakt med svenska myndigheter. Vi fick också lyssna till hur kultur-doulorna arbetar med att stötta kvinnor före, under och efter graviditet och förlossning genom att bland annat erbjuda förlossningsförberedande kurser på olika språk.

/Styrelsen, genom Anna Andrén

Systemorganisationer

Heldagen fortsatte med att AnnSofie Olsson, diakon i **Svenska Kyrkan**, berättade om kyrkans inriktning på barns ekonomiska och sociala situation. AnnSofi lyfte barns beroende av vuxna och vikten av att uppmärksamma detta för att bidra till bättre framtidsmöjligheter för barn och unga. AnnSofi berättade också om kyrkans arbete med läxhjälp, för både barn och vuxna, samt en verksamhet som vänder sig enbart till vuxna, ENVIS. ENVIS är ett utbildningssamarbete med Helsingborgs folkhögskola. Kyrkan önskar att deras verksamhet skall finna vägar och sammanhang för engagemang och bära hopp om att förändring är möjlig.

AGAPE startade efter flyktingvågen hösten 2015 och uppmärksammar främst ensamkommande ungdomars situation. Matilda Brinck-Larsen berättade om hur AGAPE försökt skapa förutsägbarhet för ungdomarna, hur svårt det har varit och hur illa ungdomarna far. Hon använde begreppet *vagabondera* för att beskriva ett sätt för dessa ungdomar att reagera på stress. När deras framtid blev oförutsägbar så drog de sig bort och försökte skapa ett liv de kände till. Det blev i många fall att leva i hemlöshet. I dessa situationer blev de lätt offer för droger, kriminalitet och sexuella övergrepp. Mycket av AGAPES arbete har handlat om att få in ungdomarna i ordnade förhållanden och många har fått utbildning.

Valdemar Möller och Margreth Heirås från organisationen **Ingen människa är illegal** beskrev sitt arbete med papperslösa, ett arbete som pågått sedan 2001. Ingen människa är illegals arbete har främst inneburit stöd till papperslösa genom hjälp med boende och uppehälle. Ingen människa är illegal jobbar även med politisk påverkan, för migranternas mänskliga rättigheter.

Anne Sjögren började med att understryka att ensam inte är stark utan det är genom att arbeta tillsammans, till exempel i nätverk, som man lättast når framgång. Hon underströk att det egentligen är *det offentliga* som har ansvaret för att migranter får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda så är det idag de ideella organisationerna står för plan B. Att arbeta tillsammans i nätverk är inte alltid lätt då olika organisationerna har olika utgångspunkter och tar på sig olika uppgifter. Det krävs en tydlighet i nätverket, vad det står för och vad det skall uppnå. **Rätt till vård-initiativet** är ett nationellt nätverk som driver på för att migranter skall ha rätt till vård. Bakom nätverket står till exempel vårdens fackföreningar, ideella organisationer och många fler. **Vård för utsatta grupper** är ett nätverk i Göteborg som arbetar för att utsatta grupper som hemlösa, EU-migranter och papperslösa skall kunna få vård.

Räddningsmissionen är en organisation som främst bekostas av frikyrkorna och som arbetar med sociala problem. Daniel Åman och Edina Alfredsson berättade främst om ett projektsamarbete med Regionen, inom vilket man ska studera arbetslivsrelaterad kriminalitet. Projektet fokuserar på den allt större del av arbetslivet som utspelar sig i skuggan av det traditionella arbetsmarknaden. De berättar om allt mellan jobb med osäker och dålig betalning, som till exempel Foodora-cyklister, till människohandel. Det finns ingen som har kontroll över hur vanliga dessa typer av anställningar är men man vet att migranter utgör en stor andel av dessa arbetstagare. Man lyfter en önskan om ett fackligt center för papperslösa och problemet att man som exploaterad eller anställd under otrygga förhållanden ändå kan ha det bättre än som utvisad.

I Stockholm har **Röda Korset** en vårdförmedling med fem anställda som arbetar med bland andra papperslösa. De sysslar med direkt vård, med vårdförmedling, med information till vård sökande och med påverkansarbete. Till skillnad mot Rosengrenska har de även nationella uppgifter och hjälper till exempel Rosengrenska med enskilda fall.

Röda Korsets vårdförmedling försöker närma sig det offentliga och eftersträvar IOP:er (Ideellt Offentligt Partnerskap) som kan utveckla verksamheten. De har identifierat flera stora brister i vården av papperslösa, till exempel stöd till anhöriga till svårt sjuka och smittskydd. Röda Korset ser behov av att utöka sin verksamhet för att kunna möta behoven.

Efter presentationerna diskuterade presentatörerna den nya politiska situationen. Fortfarande finns många frågetecken runt Tidö-avtalet men det är tydligt att migranter kommer att få det svårare att få sina rättigheter tillgodosedda. Frågor ställdes om ifall detta kommer leda till ett utökat skuggsamhälle, om papperslösa barn kommer bli rädda för att gå till skolan och så vidare. Men möjligheterna lyftes också; skyddande grundlagar om barns rättigheter och kommuner och regioner som styrs av andra värderingar än den nuvarande regeringens.

/Styrelsen, genom Torgny Alstad

AVHANDLING

Hantering av hemlöshet

Den 9 december disputerar Matti Wirehag (styrelseledamot i Rosengrenska) med avhandlingen "hantering av hemlöshet". Avhandlingen berör flertalet teman kring hur hemlöshet och boendeinsatser för människor i hemlöshet hanteras och organiseras i svenska kommuner. Bland annat berörs frågan om papperslösas boendesituation och socialtjänstens hantering av grupper som inte passar in i socialtjänstens traditionella målgrupper. Avhandlingen kommer att finnas tillgänglig för nedladdning digitalt via [Göteborgs universitetsbibliotek](#) i samband med disputationen.

LÄSTIPS

I tidningen Vårdfokus intervjuas Rosengrenskas Matilda Persson om vårdhinder för papperslösa. [Till artikeln](#)

DEN STORA SAKNADEN

Frölunda Kulturhus

"Den stora saknaden" - ett verk av Marit Törnqvist. Vernissage lördag 17 december kl. 13–16, Utställningen visas till och med 22 januari 2023.

"Den stora saknaden" uppmärksammar alla de som välkomnades att söka asyl i Sverige 2015, men som sedan hamnade i en fälla av långa väntetider, rättsosäkra beslut, ålderssuppskrivningar och ändrade lagar. De som utvisades eller flydde till andra länder i Europa för att undvika deportation. De som inte orkade leva. Alla de som inte fick det skydd de behövde. Verket består av 502 handskrivna brädor med minnestexter där var och en representerar en av de som saknas. Konstverket handlar också om den fantastiska bro som byggdes mellan människor i Sverige och de nyanlända. Texterna har skrivits av dem som öppnade sina hem och hjärtan för att ge dessa unga flyktingar en trygg plats men som kämpade i motvind. De konfronterar oss och blir ett hjärtskärande vittnesmål om något som aldrig får upprepas. Ansvariga politiker reducerade dessa människor till siffror trots att de är vänner och familjemedlemmar, skolkompisar och arbetskamrater. "Den stora saknaden" visades i juni 2022 utanför riksdagen i Stockholm.

Vernissageprogram: den 17 december klockan 13.30. Invigningstal av Henry Ascher, barn- och ungdomsläkare och forskare i migration och hälsa samt mänskliga rättigheter vid Göteborgs Universitet. Ett antal vittnen från civilsamhället läser texter och berättar om flyktingar de saknar, Tony Haddou och Annika Hirvonen, migrationspolitiska talespersoner från V och MP samt en intervju med Marit Törnqvist, illustratör, författare och skapare av verket.

Vänliga hälsningar
Styrelsen Rosengrenska stiftelsen

www.rosengrenska.org • styrelsen@rosengrenska.org • vardformedling@rosengrenska.org

Postadress: Rosengrenska stiftelsen, Box 55006, 400 53 Göteborg

Plusgiro: Rosengrenska stiftelsen: 46 21 54-6

Swish: 123 237 11 28